

Η Ορθόδοξη Εκκλησία και η πρόκληση του νέου κορωνοϊού COVID-19

(Αποσπάσματα της εισήγησης)

Νικόλαος Ασπρούλης

Αναπληρωτής Διευθυντής, Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών Βόλου

Διδάσκων, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Το τελευταίο διάστημα η ανθρωπότητα βιώνει μία πρωτόγνωρη κατάσταση. Η σταδιακή εξάπλωση της πανδημίας του νέου κορωνοϊού (COVID-19) προκάλεσε παγκόσμιο τρόμο και απελπισία, ενώ οδήγησε μέχρι στιγμής εκατοντάδες χιλιάδες συνανθρώπους μας στον θάνατο. Όχι μόνο η δημόσια υγεία, αλλά και η πολιτική, η οικονομία, οι εμπορικές συναλλαγές και προπάντων οι διανθρώπινες σχέσεις βρέθηκαν αντιμέτωπες με μία κρίση, η οποία θέτει εν αμφιβόλω και δοκιμάζει κάθε βεβαιότητα και ασφάλεια, ατομική, εθνική ή άλλη.

Και η θρησκευτική πίστη, οι χριστιανικές Εκκλησίες, η Ορθόδοξη Εκκλησία ειδικότερα, τι ρόλο έπαιξαν ή μπορούν άραγε να παίξουν στο μέσον αυτής της τραγικής και δυσοίωνης κατάστασης; Σε ό,τι αφορά την Εκκλησία μας, φαίνεται ότι για μία ακόμη φορά βρέθηκε απροετοίμαστη να αντιμετωπίσει έγκαιρα και αποτελεσματικά έναν εχθρό, ο οποίος δεν απειλεί κάποιους λίγους ή ένα μέρος του πληθυσμού ή του πλανήτη, αλλά είναι απειλή για κάθε άνθρωπο που ζει πάνω στη γη. Η Ορθοδοξία, επαναπαυμένη, έχοντας επιβιβαστεί εδώ και πολλούς αιώνες στο άρμα μιας μετα-ιστορικής, εξωκοσμικής θεώρησης της Ιστορίας, αδυνατεί, όπως απέδειξε τρανώς η παρούσα συγκυρία, να αντιμετωπίσει με νηφαλιότητα και κυρίως με προσφυγή στην πλούσια παράδοσή της την κρίσιμη αυτή συγκυρία, προτείνοντας λύσεις που θα ενισχύσουν θεολογικά και ποιμαντικά τους πιστούς της.

Η κρίση του κορωνοϊού με τις προκλήσεις που έθεσε σε όλα τα επίπεδα ανέδειξε δυστυχώς τη θεολογική και ποιμαντική ένδεια των κατά τόπους Ορθόδοξων Εκκλησιών, αλλά πρωτίστως ανέδειξε την ανάγκη αναζήτησης *ερμηνευτικών* κριτηρίων, με βάση τα οποία η θεολογία, ως η προφητική φωνή της Εκκλησίας, θα μπορέσει να αξιολογήσει, να αποτιμήσει και να ερμηνεύσει την παρούσα συνθήκη, προβάλλοντας, μέσα από τον πλούτο της αποστολικής και πατερικής της παράδοσης, τις προτάσεις εκείνες που μπορούν όντως να αποτελέσουν σωτηριώδες βάλαμο όχι μόνο για την υπαρξιακή αντιμετώπιση του COVID-19 αλλά και παρακαταθήκη για την αντιμετώπιση παρόμοιων κρίσεων.

Η Εκκλησία και η θεολογία, αντλώντας τον λόγο και τον τρόπο του είναι τους από τα έσχατα, καλούνται στη συγκυρία αυτή να διαμορφώσουν ένα ήθος, ένα πρότυπο ζωής που πάνω από όλα θα σέβεται τον ίδιο τον Δημιουργό, ο οποίος έχει προσφέρει το δώρο της ζωής απλόχερα. Η Ευχαριστία, η κατεξοχήν συστατική πράξη της Εκκλησίας και όχι μία ακόμη κοινωνική ή μαγική εκδήλωση, καλείται να προσφέρει στον Θεό και Πατέρα, δι' Υιού εν Αγίω Πνεύματι, τα δώρα της κτίσης, ώστε να τα μεταμορφώσει σε αντίδωρο αιώνιας ζωής, προσφέροντας έτσι μια πρόγευση στον χειμαζόμενο κόσμο της ερχόμενης βασιλείας. Αυτό δεν σημαίνει ότι ο θάνατος και το κακό, η μόλυνση από τον ιό, έχουν πάψει ή θα πάνε μέχρι την τελική κρίση να μας επηρεάζουν ή να

καθορίζουν τη ζωή μας. Ο Λάζαρος αναστήθηκε από τον Κύριο σύμφωνα με την ευαγγελική αφήγηση, παρόλα αυτά πέθανε εκ νέου. Η φθορά συνιστά συστατικό στοιχείο της εκ του μηδενός δημιουργίας ολάκερης της κτίσης, και αυτή, αν και μπορεί υπό προϋποθέσεις να ανασταλεί, δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να παραβλέπεται ή να υποτιμάται, ειδικά σε ό,τι έχει να κάνει με την ακεραιότητα και την υγεία του κάθε ανθρώπινου προσώπου. Σε τελική ανάλυση, εκείνο που πραγματικά περιμένει ο Θεός από εμάς, ειδικά μάλιστα σε έκτακτες συνθήκες, είναι «έλεος και όχι θυσία»